

Collegebericht Landsmeer 2017-33

Beantwoording motie bestuurlijke toekomst 18 mei 2017

Datum	24-10-2017	Betreft	Motie 18-5-2017 bestuurlijke toekomst
Portefeuillehouder	A.C. Nienhuis	Behandeling Raad	Bespreken 16-11-2017

In april 2017 heeft u geconcludeerd dat de ambtelijke organisatie kwetsbaar is, een kwantitatief en kwalitatief capaciteitsgebrek kent en dat de ontwikkelingen in gemeenteland en in de regio de gemeente Landsmeer dwingen tot nadenken over de eigen toekomst en zijn positie in de regio. Twee jaar geleden heeft de raad, uitgaande van de omstandigheden van toen, een logisch besluit genomen: het wilsbesluit.

In de periode daarna zijn diverse inspanningen verricht om deze koers te verkennen. Vanzelfsprekend geldt daarbij een afhankelijkheid van andere gemeenten voor de realisatie. Constatering is dat Wormerland en Oostzaan openstonden voor dit scenario, maar Waterland nog niet. Gelijktijdig is via de G5-projecten de samenwerking verkend. De ervaringen waren positief te noemen met alle betrokken gemeenten, totdat Wormerland in april 2017 en de OVER-gemeenten in mei 2017 bekend maakten dat de uitgevoerde evaluatie binnen OVER-gemeenten aanleiding is om zich de komende jaren op hun eigen doorontwikkeling te concentreren.

In die omstandigheden heeft de raad op 18 mei jl. een motie aangenomen waarin het college is opgedragen meerdere scenario's te onderzoeken. Over de opzet van het onderzoek gericht op de beantwoording van de vragen van de raad en adviseren over 'hoe verder', is vooraf met de fractievoorzitters gesproken. In september 2017 is een eerste inkijk gegeven in de opbrengst van het onderzoek.

De resultaten van het onderzoek geven een volledig beeld van de actuele situatie. De beantwoording van de vragen verwoord in de motie is bijgevoegd als bijlage 1.

Het beeld geschetst in het rapport van Van der Laar (Landsmeer: zelfbewust kiezen¹) en het standpunt van de Provincie² over de bestuurskracht van Landsmeer en de regio, geven aanvullende inzichten en stemt tot nadenken. Is het wilsbesluit nog wel haalbaar, hoe gewenst het wellicht ook is? De gewijzigde omstandigheden en nieuwe inzichten uit overwegingen van bestuurskracht lijken aanleiding te geven een switch van mindset en focus te maken van ambtelijke fusie naar bestuurlijke fusie als stip op de horizon. Of zoals de provincie heeft opgeroepen: ga een echte bestuurskracht keuze maken voor de langere termijn en wacht niet te lang. Kortom: we gaan een nieuwe fase in die vraagt dat we over de eigen schaduw heen stappen. Maar hoe doen we dat? Want dat is best lastig. Immers: wat wenselijk was, lijkt niet haalbaar. Een enkel alternatief is – gelegd langs de meetlat van de doelstellingen – wenselijk noch haalbaar.

¹ Het rapport Landsmeer: zelfbewust kiezen is opgenomen in bijlage 2.

² Een verslag van het gesprek van de raad van Landsmeer met Gedeputeerde Van der Hoek d.d. 10 oktober 2017 is opgenomen in bijlage 4.

Wat uiteindelijk haalbaar en wenselijk zal blijken te zijn, moeten we in dialoog met de andere gemeenten verkennen. Immers, ook partners in de regio hebben hun wensen geëxpliciteerd en deze wensbeelden sluiten niet naadloos op elkaar aan. Hoe die gezamenlijke verkenning kan worden ingericht, zal ook in samenspraak vorm moeten krijgen. Vanzelfsprekend is het aan de nieuwe raad en college om, ieder passend bij de eigen rol, knopen door te hakken. Over graf regeren is altijd lastig. Een richting meegeven is gewenst.

Feit is dat een beweging noodzakelijk is. We hebben ook een uitstekende uitgangspositie: de regio is steeds meer in beweging, financieel zijn we solide, we ontwikkelen ons gestaag door, we zijn een gewilde partner in de regio, we hebben een zorgvuldig proces doorlopen en een deskundig advies voorhanden, in elke fase in overleg met de raad tot stand gekomen. Het aanbod van de Provincie om de gezamenlijke oriëntatie te ondersteunen en daarin een actieve rol te spelen, kan ons helpen. Al met al, een goede deskundig gedocumenteerde basis voor een gezamenlijke oriëntatie.

Dit stelt ons in staat om de regie te pakken op onze eigen toekomst. Wat het proces moet opleveren, hebben we gezamenlijk eerder vastgesteld: vermindering van kwetsbaarheid, verbetering van kwaliteit en versterken van de bestuurskracht. Dit is de basis van de oriëntatie. In de loop van het proces zijn aanvullende ijkpunten benoemd. Gelijksortigheid van gemeente qua inhoudelijke uitdagingen en keuzes daarin. Dit lag aan de basis voor de keuze voor de groene gemeenten, gemeenten met een vanzelfsprekende synergie. De SWOT-analyse³ is het fundament voor deze keuze. We hebben zelf al ervaren dat dergelijke processen lang duren, vandaar het criterium dat een keuze 7-10 jaar bestendig moet zijn. Nog zo'n ijkpunt.

Met de door uw raad geformuleerde uitgangspunten, de deskundige rapportage van Van de Laar alsmede steun van de Provincie zijn we klaar om het gesprek in de regio aan te gaan en regie te nemen. Nu de wensscenario's van de verschillende beoogde partnergemeenten niet op elkaar aansluiten, is het goed te inventariseren waar voor Landsmeer ruimte is om te bewegen. Is er draagvlak voor alternatieven dan het wilsbesluit? Nemen we de adviezen uit het rapport over en de oproepen van de Provincie serieus? Zijn we bereid bestuurlijke fusie als stip op de horizon te zetten? Willen we de regie in handen houden en voorkomen dat wij restproblematiek worden doordat om ons heen keuzes worden gemaakt? We hebben zelf afgelopen jaren de regie gepakt door het onderwerp te agenderen en te onderzoeken. Gaan we vanuit eigen kracht voort of stellen we ons afhankelijk en zoekend op?

De gesprekken – deels geïnitieerd door de Provincie – die de komende maanden zullen plaatsvinden, zullen meer duidelijkheid moeten geven over de inrichting van de gezamenlijke verkenning. Het college stelt voor begin 2018 met een procesvoorstel te komen, gebaseerd op die gedachtenwisseling. Met het college van Purmerend zal een gesprek plaatsvinden, naar aanleiding van binnengekomen brief⁴.

Vanuit de ambtelijke organisatie is een brief gekomen naar aanleiding van de recente ontwikkelingen op het dossier van de bestuurlijke toekomst. De gemeentesecretaris, MT en Ondernemingsraad hebben verzocht om een bestuursopdracht om het ambtelijke traject met Waterland (breed samenwerkend) en Edam-Volendam (op projectbasis) voort te zetten⁵. Het college zal haar verantwoordelijkheid voor de

---

³ De SWOT 2017 is opgenomen in bijlage 3

⁴ Brief college Purmerend inzake verkenning scenario midden (5 oktober 2017) is opgenomen in bijlage 6

⁵ Ambtelijke brief over bestuurlijke toekomst, oktober 2017 is opgenomen in bijlage 5

ambtelijke organisatie nemen. De ambtelijke kwetsbaarheid mag niet verder oplopen. De kwaliteit van de organisatie moet omhoog. Dat is niet onmiddellijk gerealiseerd, maar maatregelen dulden geen uitstel meer. De ervaringen met Waterland in de G5-projecten zijn positief en het college van Waterland staat positief tegenover deze ontwikkeling. Daarom is het college voornemens eerste stappen te zetten om de samenwerking met Waterland te intensiveren en Edam-Volendam daarbij op projectmatige basis te betrekken. Dit een haalbare en wenselijke weg, die de beslissruimte voor de raad in het vervolgproces en beantwoording van de vraag hoe de bestuurskracht te versterken niet hindert.

Het college ziet uit naar de openbare raadsbijeenkomst van 16 november a.s. om met de raad van gedachten te wisselen over alle verzamelende informatie en het voorgestelde vervolgproces.